

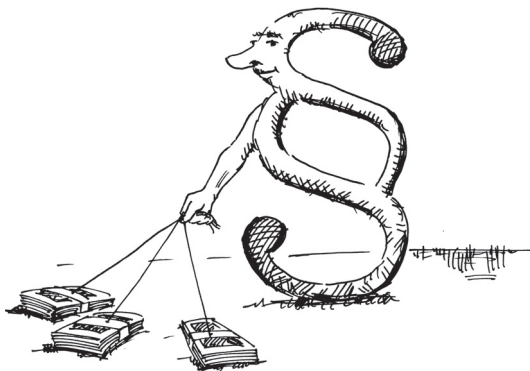
DAŇOVÝ PORIADOK

po novelách s komentárom

platiteľ dane
oznamovanie bankových účtov
index daňovej spoľahlivosti
informačné zoznamy
daňová kontrola • konanie

SPRÁVA DANÍ

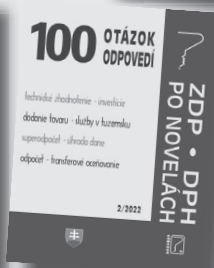
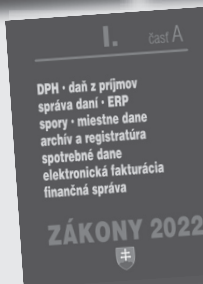
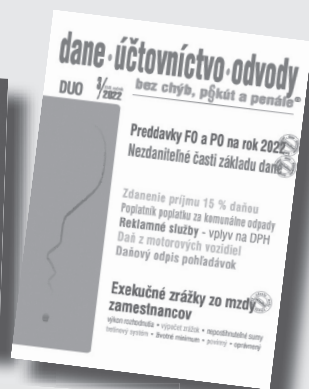
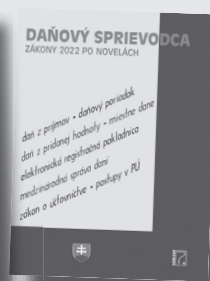

Zákon o správe daní (daňový poriadok)

s komentárom

DANE PO NOVELE

Objednávajúte alebo predplatíte si telefonicky: 041/56 52 871, 879, 0915 033300,
poradca@poradca.sk, e-shop www.poradca.sk, posielame poštou alebo kuriérom

Daňový poriadok
s komentárom

Vydavateľ

PORADCA, s.r.o.
Pri Celulóžke 40
010 01 Žilina
tel.: 041-5652 983, 5652 871
IČO: 363771271

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Stanislava Kresaňová

Internetová stránka

www.poradca.sk

Zákaznícky servis

Od 9.00 do 15.00 hod
PORADCA, s.r.o.
Pri Celulóžke 40
010 01 Žilina
abos@poradca.sk
041-5652 871, 877, 879
0915 033 300
0911 193 135

Tlač

január 2022

Cena

18 eur

ISBN 978-80-8162-227-4

Za obsah príspevkov
a správnosť údajov
zodpovedajú autori.

Vážení čitatelia!

Cieľom ostatnej **novely daňového poriadku** bolo vytvorenie nástrojov v boji proti daňovým podvodom a motivácia daňových subjektov k plneniu svojich povinností. Viaceré zmeny nadobudli účinnosť 1. 1. 2022.

Hodnotenie daňových subjektov – tzv. **index daňovej spoľahlivosti** sa po novom stal transparentným, nezávislým a objektívnym hodnotením daňových subjektov, a to na základe plnenia ich povinností voči finančnej správe. Hodnotenie odráža to, ako si daňový subjekt plní svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z daňového poriadku alebo z iných osobitných predpisov. **Kedy dostane daňový subjekt svoj prvý index daňovej spoľahlivosti? Aké benefity získa spoľahlivý daňový subjekt?** Odpovede sa dočítate v komentári od Ing. Ivanakovej.

Zmeny, ktoré boli prijaté touto novelou, sa týkajú nielen daňového poriadku, ale napríklad aj dane z príjmov či DPH. K týmto zákonom vydávame úplné znenie tento rok platné k 1. 1. 2022 v publikácii **Zákony I časť A 2022**. Zároveň upozorňujem na mesačník **Poradca**, ktorý v č. 6 obsahuje **komentár k zákonu o DPH** a v čísle 9-10 **komentár k ZDP**. Môžete si ich objednať samostatne, ale i v rámci predplatného mesačníka **Poradca**. K téme daní sme vydali aj ďalšie publikácie – **Daňový sprievodca 2022, Daňové a nedaňové výdavky 2022, Daňové priznania FO a PO za rok 2021**. S daňami úzko súvisí aj účtovníctvo. K tejto téme sme vydali **Podvojný účtovníctvo, Jednoduché účtovníctvo, Účtovné súvzťažnosti pre podnikateľov účtujúcich v PÚ a Účtovná závierka za rok 2021**.

Okrem odborných tematických publikácií vydávame aj periodiká – **Poradca, DUO, 1000 riešení a 100 otázok a odpovedí**, úplné znenie zákonov raz za rok – **Zákony I – VI** a aktualizované znenie zákonov počas roka – **Aktualizácie**.

Celú ponuku vydavateľstva PORADCA nájdete na e-shope **www.poradca.sk**. Verným čitateľom každý rok vydávame **CD Poradca** s elektronickou verziou našich publikácií a dva krát do mesiaca **bezplatné e-mailové noviny**.

Všetky Vaše otázky, pripomienky a návrhy týkajúce sa publikácií Vám ochotne zodpovedajú pracovníčky zákazníckeho servisu denne od 8.00 do 16.00 hod.

Verím, že naša publikácia sa stane Vaším pomocníkom, radcom a spoločníkom pri Vašej práci.

Za kolektív redakcie
Stanislava Kresaňová

Zákon o správe daní (daňový poriadok)

ZÁKON č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok)
s komentárom (Ing. Daniela Ivanáková)

P R E H Ľ A D

PRVÁ ČASŤ	ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA		
PRVÁ HLAVA	Základné ustanovenia	§ 1 – 12	19
DRUHÁ HLAVA	Podania	§ 13 – 18	43
TRETIA HLAVA	Úkony zabezpečujúce priebeh a účel správy daní	§ 19 – 26	57
ŠTVRTÁ HLAVA	Lehoty	§ 27 – 29	72
PIATA HLAVA	Doručovanie písomností	§ 30 – 35	75
DRUHÁ ČASŤ	ČINNOSTI SPRÁVCU DANE		
PRVÁ HLAVA	Príprava daňového konania		
TRETIA ČASŤ	PLATENIE DANE	§ 55 – 57	130
ŠTVRTÁ ČASŤ	DAŇOVÉ KONANIE		
PRVÁ HLAVA	Všeobecné ustanovenia	§ 58 – 66	139
DRUHÁ HLAVA	Osobitné daňové konania		
TRETIA HLAVA	Daňové preplatky a daňové nedoplatky		
ŠTVRTÁ HLAVA	DAŇOVÉ EXEKUČNÉ KONANIE		
PIATA ČASŤ	ZODPOVEDNOSŤ ZA PORUŠENIE POVINNOSTÍ	§ 154 – 157	262
ŠIESTA ČASŤ	OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE KONKURZ A REŠTRUKTURALIZÁCIU	§ 158 – 159	275
SIEDMA ČASŤ	SPOLOČNÉ, SPLNOMOCŇOVACIE, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	§ 160 – 167	277
PRÍLOHA	ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EÚ		295

Úvod

Procesné hľadisko správy daní upravuje zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) v znení neskorších predpisov. Niektoré činnosti súvisiace so správou daní sú upravené v konkrétnych daňových zákonoch. Daňový poriadok upravuje správu daní, práva a povinnosti daňových subjektov a iných osôb, ktoré im vznikajú v súvislosti so správou daní. Okrem iného rieši napríklad proces daňovej kontroly, registračné konanie, daňové exekučné konanie alebo sankcie. Ide hlavne o opis činností daňových subjektov a správcu dane v rámci daňového konania.

Čo patrí pod správu daní

Správa daní zahŕňa množstvo činností a procesov ich vykonania, tak na strane daňového subjektu, správcu dane alebo tretej osoby. Môžeme uviesť napríklad tieto oblasti:

1. priebeh registrácie pre vybrané dane,
2. začatie, priebeh a skončenie daňovej kontroly,
3. miestne zisťovanie,
4. spôsob podávania daňových priznaní,
5. spôsob komunikácie so správcou dane,
6. spôsob platenia dane,
7. pravidlá podávania dodatočných daňových priznaní,
8. pravidlá určovania miestnej príslušnosti správcu dane,
9. pravidlá doručovania písomností,
10. pravidlá plynutia lehôt,
11. pravidlá odvolania,
12. pravidlá odloženia platenia dane alebo platenia dane v splátkach,
13. pravidlá vráťania daňového preplatku,
14. pravidlá vymáhania daňového nedoplatku,
15. určenie výšky alebo spôsobu výpočtu pokút a úrokov z omeškania.

K správe daní patrí aj určenie miestnej príslušnosti správcu dane – daňového úradu, ktorému sa podáva daňové priznanie.

Správou dane z príjmov, dane z pridanej hodnoty okrem dovozu tovaru a dane z motorových vozidiel vykonávajú daňové úrady. Správu spotrebných daní a DPH pri dovoze tovaru vykonávajú colné úrady. Miestne dane spravujú mestá a obce. Na správe daní sa zúčastňuje aj samotný daňový subjekt – podnikateľ a ďalšie osoby vymedzené daňovým poriadkom.

Právna úprava daňového poriadku

Daňový poriadok bol vypracovaný s cieľom zabezpečiť efektívnejšie fungovanie daňovej správy. Prvoradým cieľom bolo zabezpečenie rýchlejšej komunikácie so správcou dane a znížení osobnej komunikácie daňovníka s daňovým úradom. Zásadným bolo zavedenie elektronického doručovania dokumentov za splnenia podmienok elektronického doručovania.

Vzhľadom na to, že došlo k rozsiahlej elektronizácii správy daní, bolo nevyhnutné obstarat' nové časti daňového informačného systému za účelom zabezpečenia realizácie základných daňových procesov. Základom elektronizácie bolo uskutočniť ju v súlade s novou organizačnou štruktúrou, tiež bolo nutné prispôsobiť procesy spracovania takýmto spôsobom:

- podpora zmeny organizačnej štruktúry,
- nepredĺženie času potrebného na vybavenie príslušnej agendy,
- zefektívnenie výkonu činností orgánov štátnej správy v oblasti daní a poplatkov,
- cieľom najmä spokojnosť daňových subjektov.

Daňový informačný systém

- Uvedený systém bol zavedený ako
- štandardný daňový informačný systém,
 - dokumentačný systém,
 - integračná platforma,
 - centrálny register daňových subjektov prepojený na centrálny register fyzických a právnických osôb,
 - potrebný hardware,
 - vybudovanie záložného pracoviska,
 - výdavky na elektronizáciu služieb a integráciu informačných systémov verejnej správy
- základ pre plánované zjednotenie výberu daní, cla a poistných odvodov,
- základ pre zúbenie zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov,
- úspora finančných prostriedkov.
- Zavedením opatrení v daňovom poriadku došlo
- k zníženiu nárokov na výdavkovú časť štátneho rozpočtu,
 - k zefektívneniu procesov na strane daňových orgánov,

- k vytvoreniu priestoru k zvýšeniu daňovej disciplíny realizáciou proaktívneho prístupu daňových orgánov vo vzťahu k daňovým subjektom,
- k vytvoreniu širších možností umožňujúcich odhaľovanie daňových únikov,
- umožneniu vybavenia agendy na ľubovoľnom mieste daňovej správy,
- implementáciou kontaktného centra k možnosti získavania zo strany daňového subjektu k potrebným informáciám aj na diaľku,
- zjednodušeniu tlačív a právnych predpisov,
- k zníženiu fyzického kontaktu subjektov so zamestnancom daňovej správy,
- k úspore na strane daňových orgánov a daňových subjektov,
- k zníženiu administratívnej náročnosti a byrokracie,
- k zjednodušeniu a sprehľadneniu procesu spojeného s daňovými povinnosťami,
- k uľahčeniu získania informácií o právach a povinnostiach povinných osôb,
- k časovej úspore pri administrácii daňovej agendy,
- k úspore nákladov podnikateľských subjektov na poštovnom, na bankových poplatkoch, na pracovné zdroje zaoberajúce sa daňovou agendou.

Zloženie daňového poriadku

Tento zákon je pozostáva z siedmych častí, niekoľkých hláv, dielov a oddielov

- Prvá časť – upravuje základné a všeobecné ustanovenia
- Druhá časť – upravuje činnosti správcu dane
- Tretia časť – upravuje platenie dane
- Štvrtá časť – upravuje daňové konanie
- Piata časť – upravuje zodpovednosť za porušenie povinností
- Šiesta časť – upravuje osobitné ustanovenia pre konkurz, reštrukturalizáciu a oddlženie
- Siedma časť – upravuje spoločné, splnomocňovacie, prechodné a záverečné ustanovenia.

Novely zákona v roku 2019

Zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa mení a dopĺňa Daňový poriadok bol schválený 5. 12. 2018 a účinnosť nadobudol 1. 7. 2019.

Zákon zjednotil úpravu kompetencií orgánov finančnej správy. V minulosti bola táto úprava obsiahnutá

- **v zákone č. 333/2011 Z. z.** o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v znení neskorších predpisov (úprava kompetencií Ministerstva financií SR, Finančného riaditeľstva SR a Kriminálneho úradu finančnej správy),
- **v zákone č. 479/2009 Z. z.** o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (úprava kompetencií daňových úradov a osobitne Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty),
- **v zákone č. 652/2004 Z. z.** o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (úprava kompetencií colných úradov a oprávnení a povinností colníka).

Zákon reflektuje programové vyhlásenie vlády, v ktorom sa kabinet zaviazal k transformácii Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty na **Úrad pre vybrané hospodárske subjekty**. Úrad zostal inštitucionálne zaradený v systéme štátnych orgánov v oblasti daní, poplatkov a colníctva ako daňový úrad. Novým zákonom však došlo k rozšíreniu osobnej pôsobnosti tohto úradu, a to tak, že plní úlohy daňového úradu po novom aj vo vzťahu k obchodníkom s cennými papiermi, dôchodkovým správcovským spoločnostiam, doplnkovým dôchodkovým spoločnostiam, platobným inštitúciám a v neposlednom rade aj voči subjektom so statusom schváleného hospodárskeho subjektu. Zároveň sa z **Colného úradu Žilina na Úrad pre vybrané hospodárske subjekty** presunula kompetencia rozhodovať o žiadosti o udelenie statusu schváleného hospodárskeho subjektu. Pri výkone tejto kompetencie **má postavenie colného orgánu**.

Ďalším z ťažiskových cieľov nového zákona bolo ustanoviť zjednocujúce pravidlá vykonávania štátnej služby pre pracovníkov finančnej správy vykonávajúcich štátnu službu, s dôrazom na zachovanie ich predchádzajúcich benefitov.

V minulosti plnili úlohy finančnej správy

- **colníci**, ktorých štátna služba je upravená v zákone č. 200/1998 Z. z.,
- **štátni zamestnanci**, ktorých služobným úradom je Finančné riaditeľstvo SR a ktorých úprava je obsiahnutá v zákone č. 55/2017 Z. z.

Vzhľadom na zlúčenie colnej a daňovej správy, ku ktorému došlo dňa 1. 1. 2012, bolo žiaduce zjednotiť aj personálny substrát finančnej správy a vytvoriť novú kategóriu „**príslušník finančnej**

správy“ (v texte komentára označovaný ako „PFS“). Z predchádzajúcej štruktúry štátnych zamestnancov podľa zákona č. 55/2017 Z. z. sa preto novým zákonom vyčlenila osobitná kategória pracovníkov, ktorí plnia úlohy priamo či nepriamo spojené so zabezpečovaním príjmov do štátneho rozpočtu SR a rozpočtu EÚ, ktorých štátna služba má byť upravená nanovo spolu so štátnou službou súčasných colníkov. Novým zákonom tak došlo k integrácii dvoch predtým samostatných skupín pracovníkov finančnej správy. Je však potrebné zdôrazniť, že zákon musí reflektovať rozdielnosť viacerých relevantných aspektov štátnej služby pri plnení úloh finančnej správy. Do právneho poriadku Slovenskej republiky sa preto zaviedli pojmy „**ozbrojený príslušník finančnej správy**“ a „**neozbrojený príslušník finančnej správy**“.

Obe skupiny sa líšia, popri zdravotných, duševných a telesných nárokoch na nich kladených, predovšetkým v systéme sociálneho zabezpečenia, resp. sociálneho poistenia. Na ozbrojených PFS sa vzťahuje sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov, rovnako ako tomu bolo predtým v prípade colníkov. Funkcie, pri ktorých sa vyžaduje pridelenie strelnej zbrane, sú určené interným aktom prezidenta finančnej správy s prihliadnutím na mieru ohrozenia života alebo zdravia príslušníka finančnej správy, na iné závažné riziká, alebo na potrebu používať pri výkone funkcie donucovacie prostriedky. Z hľadiska osobitného systému sociálneho zabezpečenia ozbrojeného PFS a podmienenia trvania tohto zabezpečenia práve statusom ozbrojeného PFS sa ustanovilo, aby takýto príslušník zostal ozbrojeným PFS aj po tom, ako bol zaradený do funkcie bez zbrane, avšak len za predpokladu, že naďalej spĺňa kritéria na to byť ozbrojeným PFS v súlade s novým zákonom.

Nový zákon na jednej strane priniesol **vyššie platové ohodnotenie najmä prostredníctvom zvýšenia funkčných plátov** v porovnaní s plátmi podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov a zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na druhej strane **kladie na túto kategóriu pracovníkov vyššie nároky**, cieľom ktorých je zabezpečiť čo najvyšší stupeň odbornosti a profesionality pri plnení úloh finančnej správy a zároveň eliminovať korupčné správanie a iné nežiaduce prejavy pri výkone štátnej služby.

Štátna služba PFS je budovaná na princípoch politickej neutrality, zákonnosti, efektívneho riadenia, nestrannosti, profesionality a stability.

Týmito princípmi sa riadia príslušníci finančnej správy pri výkone štátnej služby, služobný úrad pri vytváraní podmienok na riadne fungovanie štátnej služby a nariadení na rozhodovacej činnosti týkajúcej sa právnych vzťahov upravujúcich služobný pomer príslušníkov finančnej správy.

Novým zákonom sa výrazne posilnil **princíp stability služobného pomeru**. Aj pre kategórie zamestnancov, ktorí predtým vykonávali štátnu službu podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe, sa zaviedli inštitúty prevedenia, preloženia a zálohy pre prechodne nezaradených PFS, popri ktorých bude prepusťenie zo služobného pomeru len prostriedkom ultima ratio v prípade, ak nebude možné uplatniť prevedenie, preloženie, ani zaradenie do zálohy pre prechodne nezaradených PFS.

Zákon č. 221/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znížovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol schválený 19. 6. 2019 a nadobudol účinnosť 1. 9. 2019 a 1. 1. 2021.

Prijatím zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znížovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) došlo v súlade s princípom „jedenkrát a dost“ v tzv. prvej vlnе znížovania administratívnej záťaže fyzických osôb a právnických osôb využívaním informačných systémov verejnej správy k zrušeniu povinností predkladania výpisov z obchodného registra, živnostenského registra, katastra nehnuteľností a registra trestov ako povinných príloh v listinnej podobe. Fyzické osoby a právnické osoby sú v mnohých konaniach na základe osobitných zákonov naďalej povinné preukazovať prostredníctvom výpisov a potvrdení orgánom verejnej moci ďalšie skutočnosti, ktoré sú evidované v informačných systémoch verejnej správy.

Cieľom novely zákona bolo v súlade s princípom „jedenkrát a dost“ pokračovať v snahe o odľahčenie administratívnej záťaže fyzických osôb a právnických osôb prostredníctvom tzv. druhej vlny znížovania administratívnej záťaže fyzických osôb a právnických osôb využívaním informačných systémov verejnej správy, rozšíriť rozsah údajov evidovaných v informačných systémoch

verejnej správy, ktoré už fyzické osoby a právnické osoby nemusia orgánom verejnej moci predkladať v listinnej podobe. Ide o nasledovné potvrdenia a výpisy:

- **potvrdenie o daňových nedoplatkoch,**
- **potvrdenie o nedoplatkoch na sociálnom poistení,**
- **potvrdenie o nedoplatkoch na zdravotnom poistení,**
- **potvrdenie o návšteve školy,**
- **výpisy z registra mimovládnych neziskových organizácií.**

Novela zákona v jednotlivých novelizačných článkoch vypustila z osobitných predpisov zákonnú povinnosť fyzických osôb a právnických osôb na účel preukázania skutočností prikladať k žiadostiam listinné výpisy a potvrdenia, resp. dokladovať nimi skutočnosti, ktoré si orgány verejnej moci vedia preveriť prostredníctvom informačných systémov verejnej správy. Jedným z novelizačných článkov je aj Daňový poriadok.

Zákon č. 369/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol schválený 15. 10. 2019 a nadobudol účinnosť 1. 1. 2020 a niektoré ustanovenia až 1. 1. 2021.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predložilo návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ako vlastnú iniciatívu.

Primárnym cieľom novely zákona bolo zníženie administratívnej záťaže daňových subjektov a zefektívnenie niektorých ustanovení zákona. Ustanovenie o zastupovaní sa upravilo tak, aby nová plná moc vždy nahradila predchádzajúcu, a to v rozsahu, v akom sa prekrývajú. Taktiež sa skrátila lehota, v ktorej správca dane nemôže povoliť odklad alebo platenie dane v splátkach z dôvodu, že daňový subjekt nedodrжал podmienky uvedené v rozhodnutí správcu dane z piatich rokov na dva roky.

Z dôvodu zníženia administratívnej záťaže sa v registračnom konaní zrušila povinnosť daňových subjektov nahlasovať správcovi dane čísla zriadených bankových účtov a ustanovilo sa, aby registráciu k daní z príjmov vykonával správca dane z úradnej moci, na základe informácií zís-

kaných z príslušných registrov alebo na základe podaného daňového priznania.

Nadväzne na zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii **sa ustanovil zánik daňových nedoplatkov.** S cieľom efektívnejšieho vymáhania daňových nedoplatkov sa zaviedol nový spôsob exekúcie, **zadržaním vodičského preukazu.** Dane, sú dôležitý fiškálny nástroj politiky štátu, aby však bolo možné zabezpečiť riadne plnenie všetkých jeho funkcií, je potrebné dôsledné vyžadovanie ich platenia a následné vymáhanie.

Novelou zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach sa z dôvodu zefektívnenia správy daní ustanovilo, aby správca dane na základe podaného **častkového daňového priznania** nanovo vyrubil rozhodnutím daň na príslušné zdaňovacie obdobie, pričom týmto rozhodnutím sa predošlé rozhodnutie zruší.

Novela zákona č. 78/1992 Zb. o daňových poradcoch znížila administratívne konania, napr. Komora zapíše poradcu do zoznamu bez jeho žiadosti, ak sú splnené zákonné podmienky, Komora taktiež môže udeliť výnimku zo vzdelania a taktiež sa upravila evidencia osobných údajov v súvislosti s GDPR.

Novela zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice priniesla viaceré propodnikateľské opatrenia, ako napr. **možnosť ukončenia používania elektronickej registračnej pokladnice podnikateľom alebo inou osobou poverenou podnikateľom,** t. j. podnikateľovi nevzniknú náklady na servisnú organizáciu, predĺženie doby na odoslania údajov do systému e-kasa v prípade, ak je pokladnica v off-line režime, možnosť používania jednej pokladnice e-kasa klient v prípade združení. Novelou zákona sa riešilo ukončenie certifikácie elektronických registračných pokladníc a v rámci centralizácie kompetencií bola zavedená zmena súvisiaca s výkonom technických expertíz z Colného úradu Bratislava na finančné riaditeľstvo. Zároveň sa ustanovilo zníženie administratívnej záťaže podnikateľov pri dodatočnom doevdovaní paragónov do pokladnice e-kasa klient bez povinnosti vytlačenia pokladničného dokladu.

Novela Daňového poriadku nadobudla účinnosť od 1. januára 2020 okrem ustanovenia o registrácii z úradnej moci a zverejňovania zoznamu daňových subjektov registrovaných na daň z príjmov a ustanovení o preúčtovaní preplatku, ktorých účinnosť sa zaviedla od **1. januára 2021.**

Novela zákona zaviedla viaceré propodnikateľské opatrenia:

■ Zákon č. 563/2009 Z. z.

- úprava ustanovenia o zastupovaní tak, aby nová plná moc vždy nahradila predchádzajúcu, a to v rozsahu, v akom sa prekrývajú, aby daňové subjekty nemuseli oznamovať správcovi dane odvolanie predchádzajúcej plnej moci,
- zrušila sa povinnosť daňových subjektov nahlasovať správcovi dane čísla zriadených bankových účtov,
- ustanovilo sa, aby registráciu k dani z príjmov vykonával správca dane z úradnej moci, na základe informácií získaných z príslušných registrov alebo na základe podaného daňového priznania,
- nadväzne na novely zákona o konkurze a reštrukturalizácii sa ustanovil zánik daňových nedoplatkov pri tzv. osobnom bankrote,
- skrátila sa lehota, v ktorej správca dane nemôže povoliť odklad platenia dane alebo povolenie platenia dane v splátkach, v prípade keď daňový subjekt nedodrží podmienky platenia, a to z piatich rokov na dva,
- v súvislosti so zákonom o používaní ERP sa znížila administratívna záťaž podnikateľov pri dodatočnom doevidovaní paragónov do pokladnice e-kasa klient bez povinnosti vytlačenia pokladničného dokladu,
- s prihliadnutím na ukončenie používania elektronických registračných pokladníc a ukončenie činnosti servisných organizácií môže ukončenie používania elektronickej registračnej pokladnice vykonať aj samotný podnikateľ alebo ním poverená iná osoba.

Zákon č. 390/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol schválený 22. 10. 2019 a nadobudol účinnosť 1. 10. 2020.

Novela zákona bola predložená aj na podklade Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky pre roky 2016 až 2020 schváleného uznesením vlády Slovenskej republiky, v ktorom si vláda Slovenskej republiky v piatej kapitole „**Posilniť úlohu štátu a ochranu verejného záujmu**“, tretej podkapitole „**Spravodlivosť, súdnictvo**“ určila za cieľ, v záujme ochrany najmä malých a stredných podnikateľov, bojovať proti daňovým podvodom vytvorením podmienok na potieranie nečestných praktík pri likvidáciách obchodných spoločností, ako aj zaviesť a zefektívniť funkčné prepojenie verejných registrov týkajúcich

sa podnikateľského sektora s cieľom zvýšiť transparentnosť podnikateľského prostredia a poskytnúť nielen podnikateľom relevantné informácie o subjektoch zapísaných v obchodnom registri, ktorí vstupujú do zmluvných a iných právnych vzťahov. V súvislosti s týmto cieľom vypracovalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky projekt „**Obchodný register a životné situácie podnikateľov**“, na podklade ktorého následne vláda Slovenskej republiky schválila nelegislatívny materiál s názvom: **Návrh opatrení na zlepšenie fungovania obchodného registra.**

Novela zákona je teda legislatívnym vyjadrením uložených úloh a cieľov schválených vládou Slovenskej republiky.

Základný cieľ zmien je realizácia opatrení na zlepšenie fungovania obchodného registra

– opatrenia je možné definovať ako opatrenia spochívajúce najmä v **zmenе zoznamu povinne zapísovaných subjektov do obchodného registra**, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby obchodný register, ako verejný zoznam zákonom ustanovených údajov, spoľahlivo plnil svoje hlavné funkcie, medzi inými hlavne funkciu zaistenia právnej istoty, ktorej prejavom je materiálna publicita zápisov (tiež označovaná ako princíp „dobrej viery“, v zmysle ktorej má obchodný register vo vzťahu k zapisaným subjektom poskytovať aktuálne údaje, ktoré sú voči tretím osobám účinné od momentu ich zverejnenia v Obchodnom vestníku); s uvedeným súvisí optimalizácia údajovej základne obchodného registra tak, aby sa do neho nezapisovali, resp. ďalej nevedeli entity, pre ktoré spojenie s obchodným registrom stratilo opodstatnenie, pričom ide najmä o staré právne formy ako sú národné výbory, obecné podniky, či „hospodárske zariadenia“, ktoré boli do obchodného registra prevzaté ešte z právnej úpravy Hospodárskeho zákonníka,

- **vylúčení listinných návrhov na zápis údajov do obchodného registra** (tak prvozápis, zmena ako aj výmaz) a zavedení výlučnej elektronickej podoby podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, ktorá je spôsobilá prispieť k zefektívneniu a zjednodušeniu existujúcich procesov, maximalizovať aj časovú úsporu, ktorú proces elektronizácie procesov so sebou prináša (tak na strane navrhovateľov ako aj na strane registrových súdov); uvedené opatrenie si nevyhnutne vyžiada aj zmeny v ďalšom postupe pri spracovaní návrhu na zápis, ako aj zmeny a úpravy na technickej úrovni používaných informačných systémov; zároveň je uvedené opatrenie tý-

1

kajúce sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (kodifikované znenie), ktorá ponúka členským štátom možnosť opcie ustanoviť „pre všetky ... kategórie spoločností odovzdávanie všetkých ... typov dokumentov a údajov elektronicke“,

- **špecifických zákonných opatreniach smerujúcich k výmazu** tých zapísaných subjektov, ktoré dlhodobou neplnia svoje zákonné povinnosti vo vzťahu k obchodnému registru a iným orgánom štátnej moci (tzv. neaktívne, resp. mŕtve spoločnosti, spoločnosti, ktoré doposiaľ nemajú vykonanú premenu menovitých hodnôt vkladov a základného imania na menu euro atď.),
- **špecifických zákonných opatreniach súvisiacich s vylúčením možnosti dobrovoľného zápisu fyzickej osoby – podnikateľa** do obchodného registra, a to vzhľadom na zriadenie Registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci zákonom o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci ako referenčného registra, vzhľadom na ktorý sa rovnako vytratil význam (najmä fakultatívneho) zapisovania fyzických osôb – podnikateľov do obchodného registra,
- **špecifických zákonných opatreniach smerujúcich k aktualizácii zapísaných údajov o podnikoch zahraničných právnických osôb a organizačných zložkách podnikov zahraničných právnických osôb v obchodnom registri,**
- **realizácii opatrení na zefektívnenie procesu likvidácie obchodných spoločností a družstiev** reagujúcich najmä na dlhoročné problémy aplikačnej praxe a tiež objektívne nevyhnutné pre efektívnu aplikáciu týmto zákonom novelizovaných súvisiacich ustanovení Obchodného zákonníka o zrušovaní a zániku obchodných spoločností a družstiev; v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že významným nedostatkom súčasnej právnej úpravy likvidácie obchodných spoločností a družstiev je z pohľadu predkladateľa neadekvátna motivácia vyplývajúca z predchádzajúcej právnej úpravy pre zúčastnené osoby proces likvidácie úspešne iniciovať, viesť a efektívne ukončiť. Skutočnosť, že sa uvedenej téme v minulosti nevenovala tak potrebná a náležitá pozornosť, postavilo predkladateľa pri spracovaní príslušnej právnej úpravy pred zvlášť neľahkú úlohu, a to vysporiadať sa so

štvrtstoročím akumulovaných problémov a nedostatkov, ktoré boli doposiaľ len čiastočne adresované aplikačnou praxou alebo legislatívnou činnosťou.

Okrem novely Obchodného zákonníka došlo k novelizácii aj súvisiacich právnych predpisov, medzi ktoré patrí zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Novely zákona v roku 2020

Zákon č. 46/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol schválený 25. februára 2020 a účinnosť nadobudol 1. 4. 2020. Išlo o vládny návrh zákona.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dlhodobou deklarovalo zámer postupnej transformácie vianočného príspevku na 13. dôchodok. V súlade s touto ambíciou sa predloženým zákonom zrušil vianočný príspevok a zafinancovala sa nová dôchodková dávka – 13. dôchodok.

Nárok na 13. dôchodok **malí mať** v zásade všetci poberatelia dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou, bez ohľadu na výšku dôchodku.

Suma 13. dôchodku sa ustanovila vo výške priemernej mesačnej sumy príslušnej dôchodkovej dávky vykazanej Sociálnou poisťovňou k 31. decembru kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa určuje suma 13. dôchodku. To znamená, že napr. poberateľovi sólo starobného dôchodku sa mal vyplatiť 13. dôchodok v sume zodpovedajúcej priemernej mesačnej sume starobného dôchodku. V prípade, ak by mal poistenec nárok na viacero dôchodkových dávok, tak by sa mu vyplatil len jeden 13. dôchodok a to ten, ktorého suma bola najvyššia.

Financovanie 13. dôchodku malo byť výnimkou sociálneho dôchodku a invalidného dôchodku z mladosti financované zo základných fondov starobného poistenia a invalidného poistenia.

Neskôr sa nová dávka 13. dôchodok v zákone o sociálnom zákone zrušila vzhľadom na nový zákon o 13. dôchodku.

Zákon č. 198/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, bol schválený 9. júla 2020 a účinnosť